

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
"Залатая літара" ў намінацыі "Найлепшая шматтыражная газета"

15 мая 2010 года, № 9 (2025)

СВЯТЫ

65-ы ДЗЕНЬ ПЕРАМОГІ

Ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны ўшаноўвалі ў Беларускам дзяржаўным універсітэце 7 мая.

Пачаліся ўрачыстасці з мітыngu-рэквіема каля помніка загінулым на вайне выкладчыкам і студэнтам БДУ, у якім прынялі ўдзел рэктар Сяргей Абламейка, іншыя кіраўнікі ВУН, прадстаўнікі грамадскіх і моладзевых арганізацый.

Працягнулася свята ля будынка рэктарата, дзе былі ўзноўлены рэаліі ваеннага часу: тут размясціліся легендарныя "ЗІЛы", артылерыйскія прыстасаванні, палаткі і салдацкая кухня. А выступленні духавога аркестра 86-й Ваўкавыскай Чырвана-

сцяжнай Ордэна Аляксандра Неўскага брыгады сувязі, а таксама творчых калектываў БДУ і ўдзельнікаў V Міжнароднага форуму студэнцкіх хораў "Папараць-кветка-2010" нагадалі мелодыі і песні ваенных гадоў.

Тут жа былі ўручаны дыпламы пераможцам розных студэнцкіх конкурсаў. Знамянальна, што ўпершыню

на сайце БДУ вялася прамая відэатрансляцыя гэтай святочнай падзеі.

Арганізатарамі дадзенага мерапрыемства выступілі ўпраўленні па справах культуры і выхаваўчай работы з моладдзю БДУ.

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ
Фота Генадзя КРАСКОЎСКАГА

КАНТАКТЫ

БАКІНСКІ ВАЯЖ

Мемарандум аб супрацоўніцтве паміж Беларускам і Бакінскім дзяржаўнымі ўніверсітэтамі падпісаны 6 мая ў Баку.

Цырымонія адбылася ў рамках удзелу дэлегацыі БДУ на чале з прарэктарам па вучэбнай рабоце Віктарам Самахвалам у працы Нацыянальнай выставы нашай краіны ў Азербайджане. Мемарандум прадугледжвае партнёрства двух універсітэтаў у навуковай і адукацыйнай сферах тэрмінам на 5 гадоў.

Акрамя таго, падпісаны Пратакол аб намерах паміж БДУ і навукова-інжынерным кансалтынгам "Silvesberg Ltd." (г. Баку). Партнёры выказалі цікавасць да супрацоўніцтва ў галіне вытворчасці біяпаліва, укаранення мікрахвалевага тэхналогіі ў сельскай гаспадарцы, вытворчасці сарбентаў для збору аварыйных разліваў нафты. Таксама былі праведзены перамовы ў Міністэрстве аховы здароўя Азербайджана аб перспектывах пастаўкі ў гэтую рэспубліку дыягнастычных прыбораў для спіраметрыі.

На Нацыянальнай выставе Беларусі, якая праходзіла ў Баку з 5 па 7 мая, была прадстаўлена прадукцыя, якая выпускаецца на вопытных вытворчасцях НДІ фізіка-хімічных праблем і НДІ прыкладных фізічных праблем БДУ, а таксама на прадпрыемстве "Унітэхпрам БДУ".

Экспазіцыя Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта была разгорнута па наступных кірунках: сфера адукацыйных паслуг для грамадзян Азербайджана ў БДУ; пастаўка навукова-тэхнічнай прадукцыі медыцынскага прызначэння ў Азербайджан; тэхналогіі вытворчасці тавараў малатажнай хіміі ў галіне сельскай гаспадаркі і перапрацоўчай прамысловасці; тэхналогіі для нанясення металічных пакрыццяў на розныя матэрыялы; аўтаматызаваныя сістэмы, прыборы і рэчывы для аховы навакольнага асяроддзя, ачысткі пітной вады, прамысловых сцёкаў і аварыйных разліваў нафты; абсталяванне для вытворчасці вырабаў з цвёрдага, эластычнага і ўспененага пенаполіурэтану, клеявыя ўстаноўкі.

Паводле інфармацыі
НДЧ-ГУН

З НАГОДЫ

Устаноўчы сход пярвочнай арганізацыі Беларускага грамадскага аб'яднання ветэранаў БДУ адбыўся 29 красавіка ў зале пасяджэнняў Вучонага савета.

У БДУ ЎЗНІК ФІЛІЯЛ ВЕТЭРАНСКАЙ АРГАНІЗАЦЫІ

У ім прынялі ўдзел старшыня Гарадскога савета ветэранаў генерал-маёр Анатоль Адоньёў, першы прарэктар БДУ Міхаіл Жураўкоў, прарэктар па вучэбна-выхаваўчай рабоце і сацыяльных пытаннях Уладзімір Сувораў, а таксама 67 дэлегатаў ад структурных падраздзяленняў універсітэта.

Старшынёй абраны доктар фізіка-матэматычных навук загадчык кафедры ўраўненняў матэматычнай фізікі механіка-матэматычнага факультэта Мікалай Юрчук, намеснікамі старшыні – Леанід Цегін, інжынер аддзела абслугоўвання навуковых даследаванняў фізічнага факультэта, і Мікалай Сурмач, намеснік начальніка ваеннага факультэта. Адказным сакратаром абраны Уладзімір Панфілаў, загадчык лабараторыі тэхнічных сродкаў навучання гістарычнага факультэта.

У складзе Савета створаны 3 камітэты, адзін з якіх курыруе ветэранаў ВАВ (старшыня – Леанід Цегін), другі – ветэранаў воінаў-інтэрнацыяналістаў (старшыня Віктар Варабей), трэці – ветэранаў працы (старшыня – Валянціна Саладуха). Акрамя таго, ад Саюза жанчын БДУ ў Савет увайшла Валянціна Гурыновіч.

Беларускае грамадскае аб'яднанне ветэранаў створана ў 1987 г. для рашэння пытанняў сацыяльнай абароны ветэранаў, паляпшэння іх матэрыяльнага стану, медыцынскага абслугоўвання і жыллёвых умоў. На сёння ў БГАВ дзейнічае 5 905 ветэранскіх ячэек, якія аб'ядноўваюць 6 абласных, Мінскую гарадскую арганізацыю ветэранаў на правах абласной, 13 гарадскіх, 24 раённых у гарадах, 118 раённых і 5 774 пярвочных. На 1 студзеня 2009 г. колькасць ветэранаў складала больш чым 2 млн чалавек, з якіх ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны – 51 998 чалавек.

Ірына МІРОНАВА
Фота Аляксандра СНАПКА

Чытайце ў нумары:

ЗАЛАТЫЯ ЛЕКЦЫІ – СІМВАЛ ІДЭНТЫЧНАСЦІ БДУ

Гутарка з намеснікам дырэктара ЦПРА Аляксандрам ПАЛОННІКАВЫМ пра канцэпцыю універсітэцкага конкурсу сярод выкладчыкаў, які неўзабаве будзе абвешчаны

Стар. 2

ЗА МОЛАДДЗЮ – БУДУЧЫНЯ АГРАГАРАДКОЎ

Дырэктар Цэнтра сістэмных даследаванняў праблем моладзі Любоў ШУМСКАЯ распавяла пра дзейнасць школы менеджменту і прадпрыемальніцтва

Стар. 3

МЫ ПАМ'ЯТАЕМ...

Каля 200 лідараў студэнцкіх арганізацый Беларусі, Украіны, Расіі, Арменіі і Азербайджана сабраў Міжнародны форум "Святло Вялікай Перамогі"

Стар. 4

Весткі з рэктарата

УКАЗАМ прэзідэнта нашай краіны № 196 ад 23 красавіка медалём "За працоўныя заслугі" ўзнагароджаны загадчык кафедры функцыянальнага аналізу механіка-матэматычнага факультэта БДУ доктар фізіка-матэматычных навук, член-карэспандэнт НАН Беларусі *Якаў Радзіна*.

Гэтым жа ўказам главы дзяржавы ганаровае званне "Заслужаны дзеяч навукі Рэспублікі Беларусь" прысвоена дырэктару НДІ прыкладных праблем матэматыкі і інфарматыкі БДУ, загадчыку кафедры матэматычнага мадэлявання і аналізу даных факультэта прыкладной матэматыкі і інфарматыкі БДУ, члену-карэспандэнту НАН Беларусі *Юрыю Харыну*.

Гэтымі ўзнагародамі адзначана высокае прафесійнае майстэрства, плённая праца і значны асабісты ўклад таленавітых вучоных у развіццё навукі і адукацыі.

НАВУКОВА-даследчы інстытут фізіка-хімічных праблем БДУ занесены на Рэспубліканскую Дошку гонару за дасягненне асноўных мэтавых паказчыкаў прагнозу сацыяльна-эканамічнага развіцця ў 2009 г. Па выніках рэспубліканскіх спаборніцтваў сярод арганізацый навукі і навуковага абслугоўвання НДІ ФХП БДУ заняў другое месца. Адпаведны ўказ падпісаў 30 красавіка Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка.

НДІ ФХП БДУ ўдзельнічае ў спаборніцтвах з 2005 г. І вельмі ўдала: у 2005 і 2007 гг. інстытут займаў першае месца, а ў 2006 – другое.

Паводле інфармацыі
прэс-службы БДУ

ПАЛОННІКАЎ Аляксандр Андрэевіч, кандыдат псіхалагічных навук, дацэнт. Закончыў у 1977 г. Гродзенскі дзяржаўны педінстытут імя Я. Купалы, у 1993 г. аспірантуру БДПУ імя М.Танка па спецыяльнасці "Псіхалогія". Сфера інтарэсаў: метадалогія, псіхалогія адукацыі. З'яўляўся кіраўніком 4 навуковых тэм у рамках Дзяржаўных комплексных праграм і Фонду фундаментальных даследаванняў.

– **Аляксандр Андрэевіч, апроч момантаў стымуляцыйнага характару, у чым сутнасць дадзенага пачынення?**

– Гэта даўняя ідэя нашага цэнтра, занепакоенага якасцю і ўзроўнем навукова-метадычнай працы ва ўніверсітэце. Праблема тут у тым, што яна не да канца аформленая. З іншага боку, ёсць яшчэ і праблема аб'ектыўнага характару: мы адзначаем, што БДУ – навучальна-навукова-вытворчы комплекс. Але што ўтварае яго адзінства? Перш за ўсё сувязі. Аднак не сакрэт, што ў выпадку БДУ пра сувязі можна гаварыць толькі ў пажаданым сэнсе. Шматлікія адукацыйныя падраздзяленні ўніверсітэта функцыянуюць цалкам аўтаномна, часам не падараючы пра дзейнасць іншых структур. Або ведаючы пра іх павярхоўна. Пры недастатковасці ўстойлівых рэальных унутраных адносін БДУ як комплекс, безумоўна, губляе ў якасці. Сувязі ж, натуральна, самі сабой не ўзнікаюць – патрэбны спецыяльныя дзеянні, якія б іх усталёўвалі. Развіццё сувязяў і адносін у гэтым выпадку і азначае развіццё БДУ. Наладжванне сувязяў паміж элементамі комплексу забяспечваюць агульнаўніверсітэцкія прадуктыўныя праграмы. У гэтым выпадку мы можам разлічваць на сістэмны эффект – эффект цэлага, якое не зводзіцца да механічнай сумы частак. Гэта стратэгічны ход, які шмат у чым вызначае План і Праграму развіцця ўніверсітэта на наступную пяцігодку (2011–2015 гг.), у распрацоўцы якіх прымае ўдзел наш цэнтр.

Прагматыка "Залатых лекцый" заключаецца і ў больш руплівым выкарыстанні навукова-метадычнага патэнцыялу БДУ.

– **Якія структуры задзейнічаны ў гэтым працэсе і якая прадугледжана працэдура адбору найлепшых спашукальнікаў?**

– Конкурс будзе адкрыты для ўсіх ўніверсітэцкіх выкладчыкаў. Адбор іх лекцый стане канкрэтным зместам працы навукова-метадычных камісій, падраздзяленняў БДУ. Мяркуецца, што наведванне і аналіз лекцый будзе факсіравацца вакол ідэі конкурсу. Камісіі таксама павінны вызначыць і крытэрыі ацэнкі найлепшых лекцый, вылучыць найлепшага з лепшых у дадзеным падраздзяленні. На розных факультэтах падыходы могуць не супадаць: некаторыя арыентуюцца на адно, некаторыя на іншае, але крытэрыі ацэнкі павінны быць аб'ектыўнавыя. У гэтым камісіям дапамогуць спецыялісты Галоўнага ўпраўлення вучэбнай і навукова-метадычнай работы і кафедры педагогікі і праблем развіцця адукацыі. ГУВНМР па нашай просьбе зоймецца распрацоўкай рамачных умоў адбору, якімі маглі б аперываць метадычныя камісіі навуковых падраздзяленняў.

Зараз ідзе падрыхтоўчы этап – фарміруецца задума, распрацоўваюцца дакументы конкурсу. Гэтым займаюцца ЦПРА, ГУВНМР, кафедра педагогікі і праблем развіцця адукацыі, а таксама Інстытут журналістыкі. Плануецца і падлучэнне Студэнцкага савета па якасці адукацыі. Сам конкурс будзе абвешчаны ў верасні. Тады ж будуць дадзены агульныя арыенціры навукова-метадычным камісіям, якія стануць арганізавальцамі працы на месцах. Такім чынам,

ідэя ператварэння ўніверсітэта ў адзіны жывы комплекс рэалізуецца ў гэтым маленькім мерапрыемстве. Але яно паказвае перспектыву ўзаемадзеяння такога кшталту.

– **У якім фармаце будуць прадстаўлены "залатыя лекцыі", і дзе гэты матэрыял можна выкарыстаць?**

– Найлепшыя лекцыі будуць знятыя на відэа, захоўваючы жывое навучальнае дзеянне выкладчыкаў і рэакцыю студэнтаў. Лекцыя ў сваіх найлепшых якасцях – вельмі магутны адукацыйны сродак. У навукова-метадычнай працы неабходна адсыці ад містыфікацый тыпу "асоба выходзіць асобой" і ўбачыць, як рэалізуецца працэс адукацыйнага ўплыву. Ва ўніверсітэце дастаткова педагогічных наватараў. Але іх трэба вылучыць з фону, зрабіць фігурамі. Фігурамі публічнымі. Відэазапіс для гэтых мэт якраз дарэчны.

У цяперашняй пяцігодцы ў рамках праграмы інфарматызацыі ў БДУ прынцыпова вырашаны тэхнічны бок гэтай справы (маюцца на ўвазе аптавалаковыя сеткі, ІР-тэлебачанне). Зараз нам трэба якасна напоўніць разнастайным зместам навучальнае віртуальнае асяроддзе. І гэта можа надаць сэнс наступнаму этапу інфарматызацыі. У такім кірунку сёння развіваецца ўвесь свет. Трэба не столькі культываць асобныя формы дыстанцыйнага навучання на завочных аддзяленнях, колькі ствараць умовы і прывабныя магчымасці для ўключэння ў адукацыйнае асяроддзе БДУ ўсіх студэнтаў. Паўтаруся, трэба максімальна рупліва выкарыстаць наяўны ў нашым ўніверсітэце патэнцыял. Ніхто не патрабуе адмысловых фінансавых укладанняў, рэвалюцый. Неабходны толькі паварот у арганізацыі справы.

Конкурс "Залатых лекцый БДУ" дазволіць надаць новы імпульс і адной з найважнейшых праграм развіцця ўніверсітэта – "Удасканаленне арганізацыі, забеспячэння і кантролю якасці самастойнай працы студэнтаў (2004–2009), адным з ініцыятараў якой з'яўляўся цяперашні дырэктар нашага цэнтра прарэктар па вучэбнай рабоце БДУ Віктар Васільевіч Самахвал. "Залатых лекцый БДУ" – наступны крок у развіцці навукова-метадычнага забеспячэння самастойнай працы студэнтаў, які дазваляе пачаць пераклад часткі навучальных курсаў у відэафармат. Тут важны прэцэдэнт. У далейшым можна будзе апублікаваць не адну лекцыю, а цэлы курс і выкладчы іх на сайтах падраздзяленняў. Гэтыя ж відэакорсы могуць прадавацца. І гэта ўжо камерцыйны прадукт БДУ.

– **Як ваш цэнтр можа дапамагчы ініцыятыўным выкладчыкам для падрыхтоўкі да конкурсу і наогул?**

– У нас у цэнтры ёсць цэлая серыя распрацовак па метадычным забеспячэнні ўніверсітэцкай адукацыі, у тым ліку і серыя артыкулаў, прысвечаных сучасным формам лекцый. Там прадстаўлена, напрыклад, праблемная лекцыя, лекцыя з выкарыстаннем інтэрактыўных сродкаў. Да верасня на сайце нашага ЦПРА (www.edc.bsu.by) мы створым штоосьці накшталт бібліятэкі "У дапамогу ўдзельніку конкурсу". Магчыма, нават размесцім узоры

відэалекцый іншых ўніверсітэтаў або спасылкі на іх, каб нашы выкладчыкі маглі з імі азнаёміцца.

Варта сказаць, што нашы кнігі серыі "Сучасныя тэхналогіі ўніверсітэцкай адукацыі" – хоць гэта і кропля ў моры – карыстаюцца вялізным попытам, бо метадычных матэрыялаў па выкладанні ва ўніверсітэце вельмі мала. У Інтэрнэце іх практычна няма.

Насамрэч, метадычнае забеспячэнне вышэйшай адукацыі, у адрозненне ад школ, дзе над гэтым працуюць цэлыя інстытуты, сур'ёзная праблема. У нас у БДУ гэтым займаецца толькі кафедра педагогікі і праблем развіцця адукацыі і наш цэнтр. РІВШ працуе на вышэйшую школу ў цэлым. У Германіі, да прыкладу, метадычным абслугоўваннем ўніверсітэтаў займаюцца асобныя даследчыя інстытуты. У нас жа на сёння няма нават канцэпцыі навукова-метадычнага забеспячэння ўніверсітэцкага выкладання. Няма і канцэпцыі ўніверсітэцкага падручніка, хоць праграма па стварэнні падручніка для БДУ была ў свой час ініцыяваная.

Ёсць спадзяванне, што конкурс хоць бы збольшага дазволіць да гэтых пытанняў звярнуцца і максімальна мабілізаваць наяўныя ва ўніверсітэце рэсурсы. Іншымі словамі, акцыя – добрая падстава педагогічна абцяжарыць ўніверсітэцкую супольнасць. Зрабіць значнай не столькі кампетэнтнасць выкладчыка ў сваім прадмеце, колькі здольнасць працаваць з навучальным матэрыялам, арганізоўваць па ім камунікацыю і выбудоўваць спосабы самаруху аўдыторыі, індывідуальныя траекторыі студэнтаў. У гэтым рэчышчы развіваецца цыотарства і іншыя спосабы, якія даюць моцны эффект. Шмат у чым імкненне В.В. Самахвала і ўсіх прыхільнікаў ідэі самастойнай працы было звязана менавіта з тым, каб максімальна разняволіць рух саміх студэнтаў у бок уласнай адукацыі. Рэалізацыя праграмы развіцця самастойнай працы студэнтаў супадае з сусветнай тэндэнцыяй у гэтым кірунку і дазваляе нам пераадолець комплекс правінцыяльнасці. Мы можам і павінны стаць гульцом на міжнародным адукацыйным рынку, у тым ліку і за кошт павышэння якасці нашых адукацыйных паслуг. Усё гэта, між іншага, працуе і на павышэнне міжнароднага рэйтыngu БДУ.

– **Такім чынам, адна "залатая лекцыя" ад падраздзялення па яго выбары, без дадатковай экспертызы. Наколькі аб'ектыўнай і дастатковай Вы лічыце задуманую формулу правядзення конкурсу для дасягнення пастаўленых мэт?**

– Закладаючы гэтую формулу, мы выходзім з таго, што гэта пілотны праект – свайго роду пробны камень. Для пачатку мы б хацелі заахоціць ўніверсітэцкую супольнасць да вызначэння эталонаў, узораў, на якія выкладчыкі могуць арыентавацца. Вядома, магчымыя сітуацыі, калі на факультэце знойдзецца некалькі моцных выкладчыкаў – прадстаўнікоў канкурэнтных традыцый. І выбар зрабіць будзе складана, тым больш мясцоваму кіраўніцтву. Нельга выключыць і суб'ектыўныя моманты. У любым выпадку сама метадычная сітуацыя патрабуе артыкуляцыі. У той жа час варта разумець, што выбіральнасць звязана з некаторым абмежаваннем шматстайнасці.

Галоўнае ў гэтым выбары – пазіцыя саміх ўніверсітэцкіх падраздзяленняў. Хоць, зразумела, ён не павінен быць пушчаны на самацёк. Да кантролю працэсу будуць далучаныя прадстаўнікі аргкамітэта конкурсу і, перш за ўсё, ГУВНМР. Вялікую стаўку мы робім

і на аб'ектывізацыю конкурснага працэсу – публічнасць. У Палажэнні аб конкурсе будзе закладзена патрабаванне да падраздзяленняў – публікацыя крытэрыяў адбору матэрыялу на сайце факультэта і на сайце БДУ. Гэта дазволіць кіраўніцтву ўніверсітэта вызначыць, дзе метадычныя структуры жывыя, а дзе мёртвыя.

Акрамя таго, улічваючы далікатнасць і навізну самой сітуацыі, я, як прадстаўнік аргкамітэта конкурсу, хацеў бы асобна сустрэцца з кіраўнікамі падраздзяленняў ўніверсітэта, абгаварыць з імі яшчэ раз ідэю конкурсу, формы і працэдуры ўдзелу, спосабы ацэнкі эфектыўнасці. Хацелася б, каб адказныя асобы самі былі зацікаўленыя ва ўдзеле выкладчыкаў, а не ўспрымалі конкурс як фармальнасць.

Конкурс "Залатых лекцый БДУ" можа закрываць многія пласты нашага адукацыйнага жыцця. Ідэя развіцця, пра якую мы гаварылі ў пачатку сустрэчы, мне падаецца прынцыповай. Перспектыва ўніверсітэта сёння шмат у чым бачыцца ў тым, каб "прачысціць" каналы сувязяў, выбудоўваць адносіны паміж самымі рознымі элементамі гіганцкага ўніверсітэцкага комплексу, напрыклад, сувязяў навукі, сканцэнтраваных у асноўным у НДЧ-ГУН, і адукацыйнага працэсу, да якога наша ўніверсітэцкая навука дакранаецца мінімальна. Гэта ж тычыцца інавацыйнай вытворчасці, у якой удзел студэнтаў пакуль нязначны.

Важна, каб дадзены конкурс стаў ўніверсітэцкай падзеяй, аб'ядначай ідэяй, каб пачалі выпрацоўвацца, калі гаварыць мовай псіхалогіі, сімвалы сацыяльнай ідэнтычнасці БДУ. Шматстайнасць значных акцый пераадоляе мяжу асобных падраздзяленняў, узнікае прастора агульнага. Універсітэт пачынае існаваць як цэласнасць, а не як неінтэграванае мноства.

Вядома, усе складанасці не знішчыць адной акцыі. Але яна, як дыягнастычны зонд, пры ўсёй сваёй немудрагелістасці, закранае многія слаі шмат у чым імпліцытнага ўніверсітэцкага жыцця, выяўляючы як рэальныя праблемы, так і прыхаваныя патэнцыялы. Ставіць супольнасць перад неабходнасцю дзеяння.

Праект "Залатых лекцый БДУ" знаходзіцца ў стадыі распрацоўкі. Яго ідэя ўхвалена рэктарам і падтрымана зацікаўленымі бакамі. У восеньскі семестр плануецца правесці адборачны этап конкурсу, а ў вясновы – афармляльніцкі (уключаючы відэазапіс і не метадычнае суправаджэнне). Зараз абмяркоўваюцца формы заахвочвання ўдзельнікаў і членаў конкурсных камісій падраздзяленняў БДУ. Падчас юбілейных мерапрыемстваў камплект "Залатых лекцый БДУ" стане выдатным падарункам ВУН краіны, што, несумненна, будзе працаваць на станаўленне БДУ ў якасці метадычнага лідара ў сферы ўніверсітэцкай адукацыі.

Гутарыў Сяргей ШАФАЛОВІЧ
Фота Генадзя КРАСКОЎСКАГА

Загадчыку кафедры сацыялогіі ФФСН прафесару Аляксандру ДАНИЛАВУ споўнілася 55 год.

ТВОРЧЫ КІРАЎНІК

Не ўдаючыся ў дэталі філасофскіх дыскусій пра ролю выпадку ў нашым жыцці, нагадаем толькі пра тое, што ён ёсць! Прыход у 2005 г. Аляксандра Мікалаевіча на кафедру сацыялогіі БДУ ў якасці яе загадчыка адбыўся хутчэй насуперак абставінам, а таму стаў справай выпадку. Сёння можна з упэўненасцю сцвярджаць, што выпадак гэты стаў шчаслівым для калектыву кафедры!

За 5 гадоў працы пад яго кіраўніцтвам кафедра сацыялогіі трансфармавалася ў прыкметную з'яву сучаснай гісторыі ўніверсітэта, вартую пільнай увагі і вывучэння. Дастаткова зазірнуць на сайт кафедры, каб літаральна здзівіцца плёнасці яе навуковай дзейнасці. Агульны аб'ём навуковай прадукцыі толькі за 2009 г. склаў 300 друкаваных лістоў. За гэты год было апублікавана больш за 10 манаграфій, 3 навучальныя дапаможнікі, 2 навучальна-метадычныя комплексы. Чатыры вядучыя прафесары кафедры былі ўдасцелены прэміі імя У. Пічэты. Сёння на кафедры практычна кожны супрацоўнік мае ўласную манаграфію, тэматыка ахоплівае шырокі спектр праблем сучаснай сацыялогіі: ад сацыялогіі рызыкі і канкурэнцыі, сацыялогіі сям'і і рэлігіі да сацыялогіі ўлады, палітыкі, кіравання і сацыялогіі інавацый. Набраныя тэмпы не знізіліся і сёння. За мінулыя некалькі месяцаў на кафедры апублікавана 5 новых кніг, якія заявілі пра своеасаблівы навуковы брэнд, адзначаны лагатыпам "кафедра сацыялогіі", прычым яшчэ некалькі праектаў знаходзяцца ў стадыі распрацоўкі.

Выразную дыспазіцыю займае кафедра сацыялогіі і ў міжнародным навуковым кантэксце. Па ліку замежных навуковых сувязяў, прадстаўніцасці ў міжнародных прафесійных супольнасцях (International Sociological and Political Associations), удзеле ў міжнародных даследчых праектах, колькасці выдадзеных за мяжой прац, нарэшце, наяўнасці непасрэдных кантактаў з вядучымі сусветнымі навукоўцамі (Гідэнсам, Штомпка, Кастэльсам, Сцёпіным, Тошчанкам і інш.) наўрад ці можна знайсці больш канкурэнтаздольную кафедру, ва ўсякім разе сярод кафедраў гуманітарнага профілю.

Безумоўна, за ўсімі гэтымі поспехамі стаіць мэтр сацыялогіі Аляксандр Данилаў, які змог не толькі захаваць павагу да ранейшага кадраванага складу кафедры, паклапаціўшыся адначасова

ва пра яго амаладжэнне, але і надаць рэальны стымул прафесійнай актыўнасці. За гэты час былі падрыхтаваны 3 доктарскія і 15 кандыдацкіх дысертацый, усе штатныя супрацоўнікі кафедры сацыялогіі сёння маюць навуковыя ступені і званні, а менавіта 7 дактароў і 10 кандыдатаў навук.

Віншуючы сёння Аляксандра Мікалаевіча з юбілеем, важна прызнаць, што алгарытм яго поспеху як кіраўніка будзеўца на глыбокай перакананасці ў тым, што талентамі не абдзелены ніхто, галоўнае – даць магчымасць гэтаму таленту раскрыцца, рэалізавацца! Невыпадкава менавіта прадстаўнікі кафедры сацыялогіі здзівілі прафесійную грамадскасць публікацыяй мастацкай прозы, вершаў. Сёння на кафедры сацыялогіі спраўды ведаюць, што добры загадчык – гэта не той, у прысутнасці якога разгортваецца дзелавае актыўнасць. Зусім наадварот – калі дзелавае энергетыка калектыву не спадае ні на градус якраз у яго адсутнасць.

Кажуць, што выпадак – адваротны бок заканамернасці. Няхай у Вашым жыцці, паважаны Аляксандр Мікалаевіч, будзе больш шчаслівых заканамернасцяў! Здраоўя Вам, доўгіх год, творчых поспехаў, разумення блізкіх у Вашай напоўненай клопатамі штодзённасці!

**Калектыв
кафедры сацыялогіі**

Гановер—Масква—Мінск

У другой палове красавіка БДУ прадстаўляў свае навукова-тэхнічныя дасягненні адразу на трох выставах, якія праходзілі ў Германіі, Расіі і ў нашай краіне.

На кірмашы **HANNOVER MESSE 2010**, які адбыўся 19–23 красавіка, **БДУ дэманстраваў больш за 30 навукова-тэхнічных распрацовак у розных галінах: тэхналогіі атрымання біяпаліва з аднаўляльнай сыравіны; тэхналогіі электрахімічнага асіджэння металічных пакрыццяў нікель-бор на розных паверхні; мікрахвалевыя прыстасаванні, абсталяванне і тэхналогіі; кампютарна-арыентаваныя сродкі вымярэння і інш.**

Прарэктар па навуковай рабоце акадэмік Алег Івашкевіч і намеснік дырэктара НДІ ФХП БДУ Уладзімір Сімірскі прынялі ўдзел у працы II Беларуска-германскага энергетычнага форума.

З еўрапейскімі калегамі абмеркаваны магчымасці падрыхтоўкі і падачы сумесных праектаў, фінансаваных еўрапейскімі фондамі. Напрыклад, дасягнута пагадненне з Кёльнскім універсітэтам аб сумесных даследаваннях па пошуку спосабаў атрымання і выкарыстання ў якасці матарыяла і кацельнага паліва новых відаў эмульсійных сумесяў з біяпаліўным складнікам.

На жаль, з прычыны вываржэння ісландскага вулкана шматлікія ўдзельнікі не змаглі дабрацца да Гановера.

11-ы міжнародны форум і выстава "Высокія тэхналогіі XXI стагоддзя", якія прайшлі 19–22 красавіка ў Маскве, былі вельмі прадстаўнічымі і прыцягнулі ўвагу вялікай колькасці наведнікаў.

Форум, які праводзіцца пры падтрымцы Урада РФ і Урада Масквы, з'яўляецца адным з найбуйнейшых навукова-тэхнічных мерапрыемстваў у Расіі. Ён арыентаваны на такія галіны, як энергазабавальныя тэхналогіі, інфармацыйныя тэхналогіі і камунікацыі, перспектывыя касмічныя праграмы, біятэхналогіі, ахова навакольнага асяроддзя, новыя канструкцыйныя матэрыялы, лекавыя сродкі, нанатэхналогіі.

БДУ ўдзельнічаў у ім упершыню. Было прадстаўлена звыш 40 навукова-тэхнічных распрацовак. Цікавае выклікалі тэхналогія ачыст-

кі вады на аснове выкарыстання плёнкава-тканкавых матэрыялаў і вугальнага сарбенту, абсталяванне для вытворчасці вырабаў з поліурэтана, рэчывы і тэхналогіі для сельскай гаспадаркі.

Наша дэлегацыя прыняла ўдзел у пленарным пасяджэнні канферэнцыі, а таксама ў працы круглых сталаў "Мадэрнізацыя водазабеспячэння і экалогія водных рэсурсаў" і "Мадэрнізацыя ў энергетыцы: аднаўляльныя крыніцы энергіі".

На конкурсе навуковых праектаў медала была ўдасцелена распрацоўка НДІ ФХП "Вогнеўстойлівы поліэфірны нятыканы матэрыял і тэхналогія яго атрымання".

17-я міжнародная спецыялізаваная выстава па тэлекамуніцыях, інфармацыйных і банкаўскіх тэхналогіях ТІВО–2010 прайшла ў Мінску 20-23 красавіка.

БДУ прадставіў каля 30 навуковых распрацовак у наступных тэматычных раздзелах: тэлекамуніцыі, сеткавыя тэхналогіі; інтэрнэт-тэхналогіі; сістэмы аўтаматызацыі вытворчасці, праектавання і кіравання; сістэмы бяспекі; аўтаматызацыя і сістэмы, якія будуваюцца; праграмае забеспячэнне.

НДІ ядзерных праблем узнагароджаны памятным дыпламам за распрацоўку "Мікрахвалевы прыёмперадатчык".

Святлана КУЛЕШ, спецыяліст сектара выставачнай дзейнасці

За моладдзю – будучыня аграгарадкоў

У школе менеджменту і прадпрымальніцтва, створанай у 2006 г. Цэнтрам сістэмных даследаванняў праблем моладзі БДУ, шмат робіцца для рэалізацыі ідэі самазаятнасці і адкрыцця прыватнай справы маладымі людзьмі на сяле.

Нядаўна тут адбыўся чацвёрты выпуск слухачоў, якія пазнаёміліся з такімі дысцыплінамі, як сацыяльна-эканамічныя аспекты прадпрымальніцтва, арганізацыйна-правыя формы і віды прадпрымальніцкай дзейнасці, менеджмент у бізнесе, псіхалогія кіравання капіталам, значэнне і месца маркетынгу ў сучасным прадпрымальніцтве, бізнес-планаванне, фінансава-крэдытнае забеспячэнне прадпрымальніцтва, мадэляванне дзейнасці фірмы. Усе гэтыя веды дапамогуць ім рэалізаваць сябе ў прыватнай справе.

Ідэя мэтанакіраванай падрыхтоўкі сельскай моладзі да новых формаў гаспадарання не новая для нашай краіны. Яна ўжо арганізавалася дзяржаўнымі ўстановамі адукацыі. Навучанне асновам эканамічнай пісьменнасці ажыццяўлялася ў профільных класах гімназій. Сёння такая работа, па словах дырэктара Цэнтра сістэмных даследаванняў праблем моладзі Любові Шумскай, не праводзіцца. "Праблема застаецца, – гаворыць яна. – Эканамічных і юрыдычных ведаў, так патрэбных для паспяховай прадпрымальніцкай дзейнасці, у выпускнікоў устаноў адукацыі Беларусі не хапае. Моладзь застаецца непадрыхтаванай да новых умоў жыцця і дзейнасці".

Навуковыя аналітыкі ў ліку прычын, якія тлумачаць адток моладзі ў горад, называюць значны разрыў паміж якасцю жыцця ў горадзе і на сяле, абмежаванасць працоўных месцаў, малы дыяпазон выбару прафесій, адсутнасць

працоўнай мабільнасці ў сельскай мясцовасці і інш. У вялікіх гарадах сфера паслуг развіваецца дастаткова хуткімі тэмпамі. На сяле ж назіраецца зусім іншая карціна: вельмі абмежаванае кола паслуг, якімі могуць скарыстацца жыхары глыбінкі, у тым ліку і вясковая моладзь. Адсутнічае належная структура формаў малага і сярэдняга бізнесу. І, як вынік, назіраецца тэндэнцыя скарачэння колькасці насельніцтва. У Мінскай вобласці пераважаюць малыя гарадскія пасяленні з колькасцю насельніцтва менш чым 5 тыс. чалавек. І праект "Моладзь – будучыня аграгарадкоў", у межах якога і працуе школа менеджменту і прадпрымальніцтва, збіраецца выпраўляць негатывыя міграцыйныя працэсы ў першую чаргу ў гэтым рэгіёне.

На думку Любові Шумскай, эпоха рыначных адносін раскрывае вялікія перспектывы для рэалізацыі магчымасцяў чалавека не толькі ў вялікім горадзе, але і на сяле. Любоў Іванаўна падкрэслівае, што моладзевыя прадпрымальніцтва мае інавацыйны характар. Важна ў сваю чаргу навучыць і кіраўнікоў раённага ўзроўню працаваць з дзелавай таленавітай моладдзю, улічваць яе ініцыятывы.

Слухачам школы менеджменту і прадпрымальніцтва дапамагалі ў напісанні бізнес-планаў студэнты другога курса эканамічнага факультэта БДУ пад кіраўніцтвам загадчыка кафедры менеджменту, доктара эканамічных навук, прафесара Барыса Паньшына.

Ганна ЛАГУН

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Падпісанне мемарандума аб супрацоўніцтве паміж БДУ і Бакінскім універсітэтам – БелТА (11.05); "Мінск-новости" (12.05).

Інтэрв'ю з аспірантам фізічнага факультэта БДУ Віктарам Малышыцам – "Народная газета" (12.05).

Адкрыты студэнцкі фестываль БДУ "Кінагрань" – БелТА, "Мінск-новости", zn.by (12.05).

Пра адукацыйную праграму "Школа менеджменту і прадпрымальніцтва для моладзі", распрацаваную ў Цэнтры сістэмных даследаванняў праблем моладзі БДУ – "Белорусская нива" (12.05).

Парады саадаводам ад першага намесніка дырэктара прадпрыемства "Шчымысліца" Дзмітрыя Калбанова – "7 дней", 21.by (06.05).

Ушанаванне ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны ў БДУ – mink.gov.by (06.05); "Мінск-новости" (05.05).

Перамога інтэрнэт-сайта БДУ ў намінацыі "Адукацыя і навука" на ТІВО-2010 – "Звязда"/"Чырвоная змена" (05.05).

Міжнародны форум хароў "Папараць-кветка" – "Мінск-новости" (03.05); mink.gov.by (04.05, 11.05); "Звязда"/"Чырвоная змена", 21.by, БелаПАН (05.05); "Народная газета", "Настаўніцкая газета" (08.05).

Рэгістрацыя на ЦТ у БДУ – "Советская Белоруссия", "Звязда" (04.05); "Народная газета" (05.05).

Занясенне на Рэспубліканскую Дошку гонару НДІ ФХП БДУ – "Вечерний Минск" (03.05); "Звязда" (04.05).

Міжнародны студэнцкі форум "Святло Вялікай Перамогі" ў БДУ – БелТА (02.05); mink.gov.by, "Мінск-новости" (03.05); 21.by (05.05).

Стварэнне клуба Tolergance на філалагічным факультэце БДУ – "Вечерний Минск" (30.04).

"Беларуская вечарына-3" на філфаку БДУ – "ЛіМ" (30.04).

Дні фізіка на фізічным факультэце БДУ – "Народная газета" (28.04).

Вынікі прафесійна-псіхалагічнага сумоўя ў БДУ – БелТА, tut.by, open.by, БелаПАН, naviny.by, zn.by ("Знамя юности", 28.04); sb.by; "Звязда" (29.04); "Советская Белоруссия" (30.04).

Інтэрв'ю з уладальніцай звання "Міс ФДА БДУ-2010" Жуймэй Чжао – "Звязда"/"Чырвоная змена" (28.04).

Сустрэча Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Казахстана Анатоля Смірнова са студэнтамі міжнароднага аддзялення Інстытута журналістыкі БДУ – "Звязда"/"Чырвоная змена" (28.04).

Міжнародны моладзевы форум "Свет водных тэхналогій" – БелТА (27.04).

Інтэрв'ю з намеснікам дырэктара НДІ ФХП БДУ, аўтарам кнігі "Кіраванне інтэлектуальнай уласнасцю ў навукова-адукацыйнай сферы" Юрыем Нечапурэнкам – "Настаўніцкая газета" (27.04).

Адкрыццё новых спецыяльнасцяў у Інстытуце журналістыкі БДУ – "Мінский курьер" (27.04).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Аматары ў авангардзе

Не ведаю, як хто, а я асабіста зайсёды шчыра захаплялася людзьмі, якія дасканалы валодаюць замежнымі мовамі. Як вышвыляецца, такіх людзей няма і ў нашым універсітэце. І ўжо зусім дзіўна, што сярод падобных "мовазнаўцаў" у асноўным будуць эканамісты, географы і гісторыкі... Людзі, якія ўвогуле не маюць да філалогіі прамога дачынення...

У сакавіку-красавіку кафедра раманскіх моў сумесна з пярвочнай прафсаюзнай арганізацыяй студэнтаў правяла агульнаўніверсітэцкі конкурс на найлепшы літаратурны пераклад французскай, іспанскай прозы і тэкстаў з лацінскай мовы.

Па словах старшыні студэнцкага прафкама Ніны Радзевіч, конкурс меў на мэце павысіць цікавасць да замежных моў, развіць творчыя здольнасці і ўменні правільна фармуляваць думкі на сваёй мове, пазнаёміць студэнтаў з шэдэўрамі класічнай літаратуры вядомых замежных пісьменнікаў.

Конкурс паспеў стаць добрай традыцыяй: ён стартаваў ужо сёмы раз. Адметнай рысай сёлетняга загадчыца кафедры раманскіх моў Тамара Мальцава назвала яго прысвячэнне 65-годдзю вызвалення Беларусі, а таксама заснаванне намінацыі "Найлепшы літаратурны пераклад тэкстаў з лацінскай мовы".

Вынікі былі падведзены 22 красавіка. Больш за ўсё пераможцаў сярод першакурснікаў эканамфака. Так, 1-е месца ў намінацыі "Найлепшы пераклад сучаснай іспанскай прозы" заняла Таццяна Парфяновіч. За найлепшы пераклад французскай прозы 1-га месца ўдастоены Арцём Воўн, а 3-га – Павел Князеў.

Студэнты ІІІ курса геафака паказалі сваё веданне іспанскай мовы. 2-е месца за найлепшы пераклад атрымаў Аляксандр Галерка. 3-е – Таццяна Табальчук.

2-е месца па французскім перакладзе заняла студэнтка ІІ курса хіфака Ганна Сівапласва. А 1-е месца ў конкурсе на найлепшы пераклад тэкстаў з лацінскай мовы заваяваў студэнт ІІІ курса гістафака Яўген Глінскі.

Большасць пераможцаў ўдзельнічала ў конкурсе ўпершыню. У чым іх сакрэт поспеху? "Мы лічым, што, перш чым вывучаць замежныя мовы, трэба дасканалы валодаць сваёй. Напэўна, яны валодаюць роднай мовай троху лепш, чым астатнія ўдзельнікі", – адказалі на маё пытанне арганізатары.

На беларускую мову пакуль перакладалі толькі "географы" – Кірыл Прапляска з іспанскай і Сяргей Болдыраў з французскай. Спадзяёмся, што ў наступным годзе такіх руліўцаў будзе больш і яны прыцягнуць увагу беларускіх выдаўцоў.

Аліна МІНАХАРАН

УРАЧЫСТАСЦІ

Мы памятаем...

Міжнародны студэнцкі форум "Святло Вялікай Перамогі", прысвечаны 65-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, прайшоў у Мінску з 3 па 5 мая. Ён сабраў каля 200 лідараў студэнцкіх арганізацый Беларусі, Украіны, Расіі, Арменіі і Азербайджана. Арганізатарам ужо традыцыйна стаў БДУ сумесна з Аддзелам па справах моладзі Мінгарвыканкама і Мінскім гарадскім камітэтам ГА "БРСМ".

Першы дзень форума пачаўся вельмі сімвалічна – з наведвання гісторыка-культурнага комплексу "Лінія Сталіна". Экскурсія па тэрыторыі ваенна-гістарычнага музея пад адкрытым небам дазволіла гасцям даведацца шмат новага і апынуцца ў атмасферы падзей Вялікай Айчыннай вайны.

Урачыстае адкрыццё адбылося ў санаторна-аздараўленчым комплексе БДУ "Брыганціна". Пасля стартавалі трэнінгі на камандаўтварэнне – удзельнікі з розных краін змаглі пазнаёміцца і пагутарыць у неформальніх абстаўнках.

Затым моладзевыя лідары бралі ўдзел у круглых сталах і сустрэчы "Дзякуй вам, Ветэраны!"

Моладзевыя арганізацыі ВНУ правялі прэзентацыі сацыяльных і культурных праектаў па патрыятычным выхаванні студэнцкай моладзі. Быў арганізаваны майстар-клас па мастацкай фатаграфіі на грамадзянска-патрыятычную тэматыку.

Музычны вечар удзелам творчых калектываў БДУ, сярод якіх саліраваў народны ансамбль танца "Крыжачок", завяршыў першы працоўны

дзень форуму. Увечар адбыўся фест патрыятычнай песні "Спяваю пра цябе, Перамога!"

Раніцай 4 мая хлопцы і дзяўчаты паўдзельнічалі ў спартыўнай гульні "Бліскавіца".

Удзень гасцей мерапрыемства чакаў круглы стол "65 гадоў Вялікай Перамозе – агульная спадчына", які прайшоў у беларускім парламенце. На сустрэчы прысутнічалі дэпутат Палаты прадстаўнікоў Ігар Карпенка, галоўны рэдактар часопіса "Беларуская думка" Вадзім Гігін, начальнік аддзела па справах моладзі Мінгарвыканкама Віталь Брэль і кіраўніцтва БДУ.

Увечар моладзевыя лідары адправіліся ў Драматычны тэатр Беларускага войска, дзе паглядзелі спектакль "Радавы". Фэст студэнцкіх відэаролікаў і камандны брэйн-рынг падагульніў другі дзень цікавай працы ў Мінску.

Завяршыўся Міжнародны студэнцкі форум "Святло Вялікай Перамогі" 5 мая ўрачыстай цырымоніяй ўскладання кветак да манумента Перамогі і падвядзеннем вынікаў у Мінскай га-

радскай ратушы з удзелам намесніка старшыні Мінгарвыканкама Міхаіла Ціцянкова, першага прарэктара БДУ Міхаіла Жураўкова, начальніка аддзела па справах моладзі Мінгарвыканкама Віталь Брэль і першага сакратара гарадскога камітэта ГА "БРСМ" Алены Хадзкі. Таксама наведвалі Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны студэнты-лідары.

Старшыня Студсаюза БДУ Анастасія Гвардзіян адзначыла: "Наша мерапрыемства паказала, што памяць пра Вялікую Айчынную вайну не цяжее з гадамі. Яна назаўжды застанецца ў нашых сэрцах. Перамога далася нам дарагой цаной: кожны трэці беларус загінуў на полях бітваў. Тым важней абараняць гістарычную памяць. Вядома, гэта задача ўсяго чалавецтва, але для Беларусі яна мае выключнае значэнне. Мы памятаем кожнага, хто захаваў мірнае неба над нашай галавой".

Аляксандр КАЗУРАЎ

У Маскоўскім дзяржаўным універсітэце імя М. Ламаносава з 12 па 15 красавіка прайшла XVII Міжнародная навуковая канферэнцыя студэнтаў, аспірантаў і маладых вучоных "Ламаносаў".

АДЗНАКІ ЛАМАНОСАВА

Сёлета яе праца вялася па 31 секцыі і больш як па 280 падсекцыях, якія адлюстроўваюць асноўныя кірункі сучаснай фундаментальнай і прыкладнай навукі. Секцыя "Хімія" ў МДУ – адна з самых папулярных сярод маладых вучоных, і колькасць пададзеных заявак склала рэкордную лічбу – 888! 380 запрошаных студэнтаў і аспірантаў прадстаўлялі вядучыя хімічныя навуковыя школы Расіі, Беларусі, Таджыкістана і Казахстана.

Магістрант хімічнага факультэта БДУ Дзяніс Адамчык узнагароджаны дыпламам за найлепшы даклад на секцыі "Хімія", а студэнт Сяргей Саламевіч – дыпламам хімічнага факультэта МДУ.

Іх навуковымі кіраўнікамі з'яўляюцца начальнік Цэнтра калектыўнага карыстання ўнікальным навуковым абсталяваннем, кандыдат хімічных навук, дацэнт П.М. Бычкоўскі і старшы супрацоўнік лабараторыі НДІ ФХП БДУ кандыдат хімічных навук Н.В. Голуб.

Дарэчы, навуковая праца Д. Адамчыка "Імабілізацыя цысплаціну карба-

клізмашчальнымі цэлюлозамі" ўзнагароджана дыпламам І ступені Рэспубліканскага конкурсу навуковых прац студэнтаў ВНУ РБ за 2009 г., а даследаванне чацвёртакурсніка кафедры ВМЗ хіфака С. Саламевіча "Вывучэнне заканамернасцяў сорб-

цыі супрацьпукліннага прэпарата праспідзіну гідрагелямі фасфатаў дэкстрану і крухмалу" заслужыла дыплом ІІ ступені. Падрабязная інфармацыя пра м/н канферэнцыю "Ламаносаў-2010" на сайце: <http://www.chem.msu.ru/rus/Lomonosov2010/>

Мехмат на алімпіядах

Каманда БДУ паспяхова выступіла на VI Міжнароднай алімпіядзе студэнтаў ВНУ і Рэспубліканскай студэнцкай алімпіядзе па тэарэтычнай механіцы, якія праходзілі ў Гомелі 26–29 красавіка.

Наш універсітэт прадстаўлялі студэнты механіка-матэматычнага факультэта Артур Галоўчык, Алег Насань, Аляксандр Шайко (усе – 3 курс), Раман Жук, Дзмітрый Прыбыток, Павел Сяліцкі (усе – 2 курс). Кіраўнікі – дацэнт кафедры тэарэтычнай і прыкладнай механікі Сяргей Шчарбакоў і аспірант гэтай жа кафедры Андрэй Крупадзёраў. Міжнародная алімпіяда сабрала 32 каманды з Беларусі, Расіі, Украіны і Польшчы, а рэспубліканская – 15. У рамках алімпіяд праводзіліся два асноўныя конкурсы: тэарэтычны (рашэнне васьмі задач па асноўных

раздзелах тэарэтычнай механікі) і брэйн-рынг (рашэнне вялікай колькасці не вельмі складаных задач, але за кароткі час). Па выніках першага конкурсу каманда БДУ заняла 2-е месца ў рэспубліканскай алімпіядзе і 4-е ў міжнароднай алімпіядзе. Артур Галоўчык заняў 3-е месца ў асабістым заліку рэспубліканскіх спаборніцтваў. У брэйн-рынг нашы хлопцы падзяліліся на дзве каманды, і абедзве былі ўдастоеныя дыплама 1-й ступені ў рэспубліканскім конкурсе. У міжнародным ім дасталіся 4-я месцы.

Дацэнт Сяргей ШЧАРБАКОЎ

У ВОЛЬНЫ ЧАС

Подых Полацку

Вы не былі на канцэрце арганнай музыкі ў Сафійскім саборы? Не бачылі манастыр Ефрасінні Полацкай? Тады вам абавязкова трэба пабываць у Полацку. Нас гэты горад проста ашаламіў сваёй веліччу!

Полацк сустрэў студэнтаў БДУ дзівоснай панарамай Заходняй Дзвіны. Першы прыпынак падчас наведвання найстарарэчнейшага горада ўсходніх славян – жамчужына старажытнага дойлідства – Сафійскі сабор 18 ст. – быў пабудаваны на фрагментах сабора, якія захаваліся з 11 ст. У рэканструяванай канцэртнай зале Сафійскага сабора мы атрымалі асалоду ад чыстых і моцных гукаў арганнай музыкі. Нам таксама пашчасціла пабываць у дзейным Спаса-Ефрасіннеўскім жаночым манастыры – цэнтры духоўнага жыцця і асветы ў Полацку ў 12 ст., які захоўвае мошчы вялебнай Ефрасінні Полацкай, а таксама аглядзець экспазіцыю Музея кнігадрукавання ў старажытным Багаяўленскім манастыры.

Дзякуючы добрай традыцыі Студэнцкага гарадка арганізоўваецца экскурсіі па розных месцах Беларусі, мы правялі гэты дзень з карысцю і задавальненнем, у прыемнай узрушанасці ад пачуцця гонару за слаўнае гістарычнае мінулае нашай краіны. Тым больш што Полацку нядаўна было дадзена ганаровае права насіць тытул "Культурнай сталіцы Беларусі 2010 года". І, трэба сказаць, цалкам заслужана. Бо менавіта ў гэтым месцы з глыбіні стагоддзяў, перажыўшы бурныя падзеі ў жыцці свайго народа, захаваліся да нашага часу шматлікія нацыянальныя святыні.

Вадзім ШЧАГЛОЎ

ПРАВИЛА

приема в магистратуру

высших учебных заведений Республики Беларусь

1. Настоящие Правила разработаны в соответствии со статьей 19 Закона Республики Беларусь от 11 июля 2007 года «О высшем образовании» (Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 2007 г., № 171, 2/1349).

2. Настоящими Правилами регулируется порядок приема граждан на очную и заочную формы получения образования в магистратуре – на второй ступени высшего образования в высших учебных заведениях независимо от их формы собственности и подчиненности (далее – магистратура), а также условия организации вступительных испытаний и проведения конкурса при поступлении в магистратуру.

Особенности проведения конкурса при поступлении, сроки приема и зачисления в магистратуру высших учебных заведений, обеспечивающих подготовку кадров для Вооруженных Сил Республики Беларусь, других войск и воинских формирований Республики Беларусь, органов внутренних дел, органов и подразделений по чрезвычайным ситуациям, определяются законодательством.

3. Прием в магистратуру осуществляется по открытым в высшем учебном заведении специальностям высшего образования Общегосударственного классификатора Республики Беларусь «Специальности и квалификации» на конкурсной основе из числа лиц, получивших образование на первой ступени высшего образования и имеющих научные публикации, ходатайства выпускающих кафедр, участвующих в разработке научно-исследовательских тем и инновационных проектов, в научно-практических конференциях и семинарах.

4. Право на участие в конкурсе при поступлении в магистратуру государственных высших учебных заведений за счет средств республиканского бюджета имеют граждане Республики Беларусь, иностранные граждане и лица без гражданства, постоянно проживающие в Республике Беларусь, лица белорусской национальности, являющиеся гражданами иностранных государств или лицами без гражданства, проживающие на территории иностранных государств, граждане Российской Федерации, Республики Казахстан, Кыргызской Республики, Республики Таджикистан, Республики Узбекистан при условии, что обучаться в магистратуре за счет средств бюджета они будут впервые либо будут поступать на конкурсной основе в магистратуру государственных или частных высших учебных заведениях на условиях оплаты.

5. Прием в магистратуру иностранных граждан и лиц без гражданства, временно проживающих на территории Республики Беларусь (далее – иностранные граждане) (кроме указанных в пункте 4 настоящих Правил) и имеющий уровень образования, необходимый для поступления в магистратуру, на обучение на условиях оплаты осуществляется на основе договоров, заключаемых высшими учебными заведениями с иностранными гражданами или их представителями в соответствии с законодательством и международными договорами Республики Беларусь.

Необходимыми условиями зачисления иностранных граждан на обучение в магистратуру являются наличие у них документа, удостоверяющего личность, с соответствующей визой, договора обязательного медицинского страхования, оформленных в порядке, установленном законодательством, а также владение ими белорусским (русским) языком на уровне, достаточном для освоения учебных программ.

Если международными договорами Республики Беларусь установлены иные условия, чем те, которые предусмотрены настоящими Правилами, то применяются условия международного договора.

Прием иностранных граждан, имеющих диплом иностранного высшего учебного заведения, подтверждающий уровень образования, необходимый для поступления в магистратуру, осуществляется в случае признания данных дипломов в установленном порядке в Республике Беларусь.

6. Прием в магистратуру государственных высших учебных заведений на обучение за счет средств республиканского бюджета осуществляется в пределах контрольных цифр приема, ежегодно утверждаемых органом государственного управления, в подчинении которого находится высшее учебное заведение, по согласованию с Министерством образования, Министерством финансов и Государственным комитетом по науке и технологиям.

7. Прием в магистратуру сверх контрольных цифр приема осуществляется государственным высшим учебным заведением на условиях оплаты согласно заключаемому договору на обучение в магистратуре в рамках предельной численности обучающихся, устанавливаемой Министерством образования в специальном разрешении (лицензии) на образовательную деятельность.

8. Высшие учебные заведения частной формы собственности осуществляют прием в магистратуру для обучения на условиях оплаты согласно заключаемому договору на обучение в магистратуре в рамках предельной численности обучающихся, устанавливаемой Министерством образования в специальном разрешении (лицензии) на образовательную деятельность.

9. Прием в магистратуру осуществляется по результатам вступительных испытаний. Конкурс в магистратуру проводится по отдельным специальностям магистратуры.

10. Для организации приема в магистратуру приказом руководителя высшего учебного заведения создается приемная комиссия, в состав которой входят руководитель этого учебного заведения и (или) его заместитель (председатель приемной комиссии), ответственный секретарь приемной комиссии, руководители факультетов и преподаватели.

11. Не разрешается одновременно обучаться в магистратуре двух и более высших учебных заведений. Второе и последующее обучение в магистратуре, а также после окончания аспирантуры (адъюнктуры) осуществляются на условиях оплаты.

12. Лица, указанные в пункте 4 настоящих Правил, поступающие в магистратуру на очную или заочную форму получения образования, подают следующие документы: заявление на имя руководителя высшего учебного заведения по установленной форме;

копии диплома о высшем образовании и приложения к нему (заверяется приемной комиссией);

выписку из протокола заседания совета факультета высшего учебного заведения о рекомендации для обучения в магистратуре (для поступающих в год окончания высшего учебного заведения);

копию трудовой книжки – для работающих;

справку о регистрации в комитете по труду, занятости и социальной защите Минского горисполкома, управлениях (отделах) по труду, занятости и социальной защиты городского (районного) исполкома (для лиц, находящихся на учете в указанных органах); документы, подтверждающие белорусскую национальность (для белорусов, являющихся гражданами иностранных государств или лицами без гражданства);

4 фотографии размером 3 x 4 см; медицинскую справку по форме, установленной Министерством здравоохранения для поступающих в высшие учебные заведения;

документ, удостоверяющий личность (предъявляется лично).

При наличии также подаются список и копии опубликованных научных работ, описаний изобретений, отчеты о выполненных исследованиях и разработках.

13. Иностранные граждане, поступающие в магистратуру на основании международных договоров или по направлению зарубежных организаций, подают следующие документы:

заявление о приеме на обучение в магистратуре с указанием специальности;

документ об образовании, подтверждающий уровень образования, необходимый для поступления в магистратуру, с указанием изученных дисциплин и полученных по ним отметок (баллов);

медицинское заключение, выданное территориальной организацией здравоохранения Республики Беларусь (после прохождения обязательного медицинского обследования по направлению высшего учебного заведения);

медицинское заключение о состоянии здоровья и сертификат об отсутствии ВИЧ-инфекции, выданные официальным органом страны, из которой прибыл кандидат;

копию свидетельства о рождении, заверенную в установленном порядке;

4 фотографии размером 3 x 4 см.

14. Сроки приема в магистратуру документов, указанных в пункте 12 настоящих Правил, – с 27 июня по 5 июля. Прием документов на отдельные специальности магистратуры в высших учебных заведениях сельскохозяйственного профиля – с 18 по 24 августа.

Для иностранных граждан (кроме указанных в пункте 4 настоящих Правил) прием документов осуществляется по мере их поступления.

15. Лица, указанные в пункте 4 настоящих Правил, при поступлении в магистратуру сдают вступительное испытание по специальности. Сроки проведения вступительных испытаний – с 6 по 12 июля. Сроки проведения вступительных испытаний на отдельные специальности магистратуры в высших учебных заведениях сельскохозяйственного профиля – с 25 по 30 августа.

Вступительные испытания проводятся по учебным программам для поступающих в магистратуру, составленным в соответствии с типовыми учебными программами высших учебных заведений по специальностям высшего образования и утвержденным этими учебными заведениями.

Форма проведения вступительных испытаний устанавливается высшими учебными заведениями.

16. Прием вступительных испытаний производится экзаменационными комиссиями в составе не менее трех человек, утвержденными руководителем высшего учебного заведения. Оценка знаний поступающих в магистратуру осуществляется по десятибалльной шкале.

17. Пересдача вступительных испытаний не допускается.

18. В случае несогласия с выставленной оценкой поступающий в магистратуру может подать в день сдачи вступительного испытания, проводимого в устной форме, или в день объявления оценки по вступительному испытанию, проводимому в письменной форме, председателю приемной комиссии письменное заявление о пересмотре результатов сдачи вступительного испытания.

Рассмотрение такого заявления проводится специально создаваемой комиссией не позднее следующего дня после его подачи в присутствии поступающего в магистратуру и экзаменаторов, которые проводили данные вступительные испытания.

19. Лица, которые не явились на вступительное испытание по специальности без

уважительных причин, либо получили оценки «один», «два» или «три», либо забрали документы, к участию в конкурсе не допускаются.

Отметки по результатам вступительных испытаний выставляются в экзаменационные листы.

20. По результатам вступительных испытаний приемная комиссия принимает решение о зачислении в магистратуру.

21. Лица, награжденные в завершающем учебном году обучения на первой ступени высшего образования нагрудным знаком «Лауреат специального фонда Президента Республики Беларусь по социальной поддержке одаренных учащихся и студентов» или «Лауреат специального фонда Президента Республики Беларусь по поддержке талантливой молодежи» за творческие достижения в сфере культуры и искусства, высокие достижения в учебных дисциплинах, соответствующих профилю избранной специальности, а также победившие в указанный период в международных студенческих олимпиадах, проведенных Министерством образования, в дисциплинах, соответствующих профилю избранной специальности, зачисляются в магистратуру без вступительных испытаний.

Лицам, которые стали лауреатами Республиканского конкурса научных работ студентов высших учебных заведений, иных республиканских и международных конкурсов научных работ, проведенных Министерством образования в учебном году, предшествующем году поступления в магистратуру, по дисциплинам, соответствующим профилю избранной специальности, по специальности засчитывается высший балл, установленный для оценки результатов вступительных испытаний.

Преимущественным правом зачисления в магистратуру при одинаковом балле по результатам вступительного испытания по специальности в следующей последовательности пользуются лица:

получившие по окончании первой ступени высшего образования диплом с отличием;

представившие материалы, указанные в пункте 3 настоящих Правил.

22. Зачисление в магистратуру на обучение за счет средств республиканского бюджета лиц, успешно сдавших вступительные испытания, производится приказом руководителя высшего учебного заведения на основании решения приемной комиссии.

23. Лица, не прошедшие по конкурсу на обучение за счет республиканского бюджета и получившие на вступительных испытаниях оценки не ниже чем «четыре», имеют право участвовать в конкурсе на обучение в магистратуре на условиях оплаты. Зачисление в магистратуру на обучение на условиях оплаты лиц, успешно сдавших вступительные испытания, производится приказом руководителя высшего учебного заведения на основании решения приемной комиссии.

24. Сроки зачисления в магистратуру на обучение за счет средств республиканского бюджета и на условиях оплаты в дневной и заочной формах получения образования – по 17 июля, по отдельным специальностям магистратуры в высших учебных заведениях сельскохозяйственного профиля – по 31 августа.

25. Лицам, не прошедшим по конкурсу, лично под роспись возвращаются оригиналы и копии документов, поданных в приемную комиссию.

26. Другие вопросы, связанные с приемом в магистратуру, которые не определены в настоящих Правилах, решаются высшим учебным заведением в соответствии с законодательством.

ПЕРЕЧЕНЬ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

второй ступени высшего образования (магистратуры) БГУ на 2010 год

(дневная бюджетная и платная формы обучения)

Факультеты (подразделения), специальности	Вступительные испытания	Адреса факультетов для приема документов, телефоны для справок
Механико-математический факультет		
Математика	Математика	Пр. Независимости, 4, к. 427. Тел. 209-52-49
Механика	Механика	
Факультет прикладной математики и информатики		
Прикладная математика и информатика	Прикладная математика, информатика	Пр. Независимости, 4, к. 515. Тел. 209-53-97
Математическое и программное обеспечение информационной безопасности	Компьютерная безопасность, прикладная математика, информатика	
Факультет радиофизики и электроники		
Радиофизика	Радиофизика	Ул. Курчатова, 5, к. 604. Тел. 209-58-18
Физическая электроника	Физическая электроника	
Методы и системы защиты информации, информационная безопасность	Компьютерная безопасность	
Аппаратное и программно-техническое обеспечение информационной безопасности	Компьютерная безопасность	
Физический факультет		
Физика	Физика	
Химический факультет		Ул. Ленинградская, 14, к. 402. Тел. 209-51-82
Химия	Химия	
Биологический факультет		Ул. Курчатова, 10, к. 213. Тел. 209-58-08
Биология	Биология	
Географический факультет		
География	География	Ул. Ленинградская, 16, к. 223. Тел. 209-52-57
Геоэкология	Геоэкология	
Экономический факультет		
Экономическая теория	Экономическая теория	Ул. К.Маркса, 31, к. 65. Тел. 227-60-25
Финансы, денежное обращение и кредит*	Финансы и кредит	
Экономика и управление народным хозяйством*	Менеджмент	
Математические и инструментальные методы экономики	Экономика	
Факультет философии и социальных наук		
Философия	Философия	Ул. Кальварийская, 9, к. 521. Тел. 259-74- 04, 259-74-07
Психология	Психология	
Социология	Социология	
Исторический факультет		
Искусствоведение	История и теория искусства	Ул. Красноармейская, 6, к. 17. Тел. 227-45-11
Всеобщая история	Всеобщая история	
Отечественная история	История Беларуси	
Археология	Археология	
Этнография, этнология и антропология	Этнография и этнология Беларуси	
Историография, источниковедение и методы исторического исследования	Историография, источниковедение и методы исторического исследования	
Музееведение, консервация и реставрация историко-культурных объектов	История, теория и методика музейного дела	
Документалистика, документоведение, архивоведение	Документалистика, документоведение, архивоведение	
Филологический факультет		
Теория и методика обучения и воспитания*	Методика преподавания русского (белорусского) язы- ка, в том числе как иностранного, или русской (белорус- ской) литературы	Ул. К.Маркса, 31, к. 57. Тел. 222-35-82
Славянские языки*	Болгарский (польский, украинский, сербский, чешский) язык	
Германские языки*	Английский (немецкий) язык	
Романские языки*	Французский (итальянский) язык	
Теория языка*	Общее языкознание	
Прикладная и математическая лингвистика*	Компьютерная лингвистика	
Литература народов стран зарубежья*	История английской (немецкой, французской, итальян- ской, китайской, болгарской, польской) литературы	
Литературоведение*	История русской (белорусской) литературы или теория литературы	
Языкознание*	Русский (белорусский) язык	
Юридический факультет		
Политология	Политология	Ул. Ленинградская, 8, к. 211. Тел. 209-55-72
Юриспруденция	Общая теория права, конституционное право, гражданское право, уголовное право	
Факультет международных отношений		
Теория языка	Общее языкознание	Ул. Академическая, 25, к. 602. Тел. 284-00-23
История международных отношений и внешней политики	История международных отношений и внешней полити- ки Беларуси	
Юриспруденция	Международное право	
Мировая экономика	Мировая экономика и международные экономические отношения	
Управление в социальных и экономических системах	Управление в системе таможенных органов или менед- жмент, экономика и маркетинг международного туризма	
Гуманитарный факультет		
Германские языки	Теория и практика перевода (английский язык)	Ул. Курчатова, 5, к. 409. Тел. 209-59-11
Культурология	Культурология	
Психология	Психология	
Управление в социальных и экономических системах	Менеджмент в социальной сфере	
Факультет журналистики Института журналистики		Ул. Кальварийская, 9, к. 402. Тел. 259-74-00
Журналистика	Журналистика	
Кафедра педагогики и проблем развития образования		
Общая педагогика, история педагогики и образования	Педагогика	Пр. Независимости, 4, к. 316. Тел. 209-52-66
Институт теологии имени святых Мефодия и Кирилла БГУ		
Религиоведение, философская антропология, философия культуры	История религий, религиозная философия	Пр. Независимости, 24, к. 202. Тел. 227-63-67
Государственный институт управления и социальных технологий БГУ		
Искусствоведение**	История искусства и дизайна	Ул. Ботаническая, 15, к. 302. Тел. 245-17-22
Психология**	Социальная работа (социо-медико-психологическая деятельность)	
Юриспруденция**	Общая теория права	
Управление в социальных и экономических системах**	Экономика и менеджмент	
Институт бизнеса и менеджмента технологий БГУ		
Бизнес-администрирование***	Экономическая теория, менеджмент	

* Дневная и заочная формы обучения

** Заочная форма обучения

*** Очная (вечерняя) форма обучения

Примечание: заочная и вечерняя формы обучения – только платные

ПОРЯДОК ПРИЕМА

в магистратуру

БГУ на 2010 год

Утвержден приказом БГУ
от 18.03.2010 г. № 132-ОД

1. Порядок приема в магистратуру БГУ определяется в соответствии с Правилами приема в магистратуру высших учебных заведений Республики Беларусь, утвержденными Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 18.01.2008 г. № 68.
2. Граждане Республики Беларусь и другие лица, указанные в пункте 4 Правил приема, поступающие в магистратуру, подают следующие документы:
 - заявление на имя ректора по установленной форме (на бланке);
 - копии диплома о высшем образовании и приложения к нему (заверяется приемной комиссией);
 - выписку из протокола заседания совета факультета высшего учебного заведения о рекомендации для обучения в магистратуре (для выпускников вузов 2010 года);
 - копию трудовой книжки – для работающих;
 - справку о регистрации в комитете по труду, занятости и социальной защите Минского горисполкома, управлений (отделов) по труду, занятости и социальной защиты городского (районного) исполкома (для лиц, находящихся на учете в указанных органах);
 - документы, подтверждающие белорусскую национальность (для белорусов, являющихся гражданами иностранных государств или лицами без гражданства);
 - медицинскую справку по форме, установленной Министерством здравоохранения для поступающих в высшие учебные заведения;
 - 2 фотографии размером 3х4 см;
 - ксерокопию паспорта (стр. 31, 33, прописка или регистрация);
 - документ, удостоверяющий личность (предъявляется лично).Также подаются список и копии опубликованных научных работ, описаний изобретений, отчеты о выполненных исследованиях и разработках (при их наличии).
3. Сроки приема в магистратуру документов, указанных в пункте 2 настоящего Порядка приема, – с 27 июня по 5 июля.
- Документы принимаются на соответствующих факультетах (в подразделениях БГУ).
4. Вступительные испытания по специальности проводятся 7 июля (в ИБМТ БГУ – 6-9 июля).
- Форма проведения вступительных испытаний – устный экзамен по всем специальностям, кроме специальностей экономического факультета и специальности «Юриспруденция» юридического факультета (тестирование).
- Программы вступительных испытаний – на соответствующих факультетах (в подразделениях).
5. Преимущественным правом при зачислении в магистратуру пользуются лица:
 - указанные в абзаце 3 пункта 21 Правил приема;
 - защитившие дипломную работу на «десять» или «девять».
6. Сроки зачисления в магистратуру: на бюджетное обучение – по 8 июля, на платное – по 17 июля.
- Начало учебного года – 1 сентября.

